

Організація навчально-практичних центрів первинної медико-санітарної допомоги як крок до удосконалення підготовки сімейних лікарів на Буковині

Л.П. Сидорчук, С.В. Білецький, О.А. Петринич, С.І. Іващук, Т.В. Казанцева, Л.В. Мельничук, Л.В. Никифор, А.А. Соколенко, Л.Г. Крикливець, І.Г. Флюндра

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

У статті викладена інформація про навчально-практичні центри первинної медико-санітарної допомоги Буковинського державного медичного університету та особливості проведення навчального процесу в даних умовах.

Ключові слова: сімейна медицина, сімейний лікар, навчально-практичні центри первинної медико-санітарної допомоги.

За сучасних умов впровадження сімейної медицини є пріоритетним напрямком реформування Національної системи охорони здоров'я. Подальша активна розбудова первинної медико-санітарної допомоги (ПМСД) на нових засадах вже дає очікувані позитивні результати та ставить вимогу подальшого підвищення ефективності підготовки фахівців [2].

Одним з пріоритетних напрямків роботи Буковинського державного медичного університету (БДМУ) є підготовка кадрів за фахом «Загальна практика–сімейна медицина». Навчання в інтернатурі за фахом «Загальна практика–сімейна медицина» у БДМУ започатковано у 1996 році на кафедрі госпітальної терапії та клінічної фармакології. З метою удосконалення підготовки сімейних лікарів з 1 липня 2001 року в університеті створено багатопрофільну кафедру сімейної медицини, до викладацького складу якої сьогодні входять терапевти, педіатр, акушер-гінеколог, хірург.

Основною навчальною базою кафедри є КМУ «Міська поліклініка № 3» м. Чернівці, де в червні 2001 року було відкрито відділення сімейної медицини. Клінічними базами кафедри також є КМУ «Міська поліклініка № 1», Міська дитяча поліклініка, Міський клінічний пологовий будинок № 1. Для навчального процесу використовують низку стаціонарних клінічних закладів міста – Обласну клінічну лікарню, Міську клінічну лікарню № 3, Обласний клінічний кардіологічний диспансер, Обласну лікарню швидкої медичної допомоги, Міську дитячу клінічну лікарню.

Більшість випускників вищих навчальних медичних закладів, маючи достатні теоретичні знання та навички, психологічно не готові до роботи сімейним лікарем у сільській місцевості, адже система їхньої професійної підготовки не передбачає детального ознайомлення зі специфікою роботи в амбулаторії лікаря загальної практики–сімейного лікаря (ЗПСЛ). З метою удосконалення підготовки лікарів-інтернів за фахом «Загальна практика–сімейна медицина», післядипломної перепідготовки і підвищення кваліфікації медичних кадрів сімейної медицини, проходження практики студентами, покращення якості та ефективності надання медичної допомоги жителям сільської місцевості відповідно до ст. 30 та ст. 63 Закону України «Про вищу освіту» у 2012 році за участю кафедри сімейної медицини БДМУ створено університетський Навчально-практичний центр (НПЦ)

ПМСД БДМУ на базі амбулаторії загальної практики–сімейної медицини с. Коровія Глибоцького району, у 2013 році – НПЦ ПМСД БДМУ – у с. Бояни Новоселицького району. У вересні 2014 року з нагоди 70-річчя БДМУ ініційовано відкриття ще одного НПЦ ПМСД БДМУ на базі Сторожинецького центру ПМСД.

Основними напрямками роботи центрів є:

- навчальний – підвищення рівня знань лікарів-інтернів, сімейних лікарів, студентів з питань загальної практики–сімейної медицини згідно з існуючими вітчизняними та світовими стандартами. При цьому враховуються кваліфікаційна характеристика лікаря ЗПСЛ з позиції компетентнісного підходу, об'єм медичних компетенцій і забезпечення маршрутів пацієнта ЗПСЛ за різних клінічних станів та захворювань;

- консультативно-лікувальний – участь у створенні єдиного алгоритму надання невідкладної допомоги, лікування та реабілітації населення в межах компетенції сімейного лікаря, впровадження сучасних лікувально-діагностичних та реабілітаційних стандартів (професори і доценти кафедри сімейної медицини здійснюють заплановані консультативно-лікувальні виїзди в НПЦ ПМСД БДМУ);

- науково-дослідний – участь в організації та проведенні досліджень, спрямованих на вивчення актуальних питань сімейної медицини (у т.ч. лікарі-інтерни під час написання науково-дослідних робіт обстежують пацієнтів, які звертаються по медичну допомогу до НПЦ ПМСД БДМУ);

- організаційний – аналіз існуючих форм звітності, підготовка інформаційних матеріалів та пропозицій, проведення організаційних заходів для удосконалення допомоги населенню за принципом загальної практики–сімейної медицини;

- інтеграційний – налагодження співпраці з фаховими асоціаціями, які працюють у напрямку сімейної медицини.

Пріоритетною функцією НПЦ ПМСД є відпрацювання лікарями-інтернами, студентами 6-го курсу практичних навичок обстеження пацієнтів та алгоритмів надання ПМСД в умовах сільської місцевості; формування знань і вмінь щодо диспансеризації населення; проведення експертизи тимчасової втрати працездатності та відбір осіб з метою санаторно-курортного лікування; організація та проведення санітарно-освітньої роботи серед населення; ведення та заповнення первинної медичної документації, яка є в амбулаторії загальної практики–сімейної медицини.

НПЦ ПМСД БДМУ оснащені типовим обладнанням згідно з вимогами МОЗ України і мають наступні структурні компоненти: навчальна кімната, реєстратура, долікарський кабінет, кабінети завідувача та сімейних лікарів, оглядовий кабінет, маніпуляційна, лабораторія, фізіотерапевтичний кабінет, масажний кабінет, кабінет функціональної діагнос-

тики, палата денного стаціонару, допоміжні кабінети, стоматологічний кабінет, аптечний пункт.

Коллективом кафедри сімейної медицини розроблено тематичний план практичної підготовки лікарів-інтернів за фахом «Загальна практика-сімейна медицина» на заочному циклі. Затверджений перелік та обсяг практичних навичок в інтернатурі з урахуванням «Наскрізної програми підготовки студентів медичних факультетів та лікарів-інтернів для оволодіння практичними навичками та методиками, необхідними для подальшої роботи на посадах лікарів за спеціальністю «Загальної практики-сімейної медицини», що дозволяє підвищити рівень практичної підготовки майбутніх лікарів та передбачає поліпшення контролю якості знань на всіх етапах підготовки інтернів і спеціалістів з урахуванням потреб практичної медицини.

Таким чином, координатором роботи НПЦ ПМСД БДМУ є кафедра сімейної медицини, професорсько-викладацький склад якої здійснює навчально-виховний та лікувальний процеси з використанням нових форм і методів навчання, досягнень медичної науки і практики охорони здо-

ров'я. Тренерами НПЦ ПМСД БДМУ є завідувачі амбулаторій загальної практики-сімейної медицини.

Перший досвід роботи НПЦ ПМСД засвідчив доцільність його створення, високу ефективність проведення навчального процесу для лікарів-інтернів (у т.ч. на заочному циклі навчання), лікарів-слухачів, студентів, клінічних ординаторів за фахом «Загальна практика-сімейна медицина». Створення НПЦ ПМСД та їхня діяльність дали можливість значно підвищити рівень медичного обслуговування жителів села, що є актуальним згідно із сучасними вимогами реформування медичної галузі щодо поліпшення функціонування первинної ланки надання медичної допомоги.

ВИСНОВКИ

Підготовка лікарів загальної практики-сімейної медицини з залученням НПЦ ПМСД в умовах практичної діяльності сімейного лікаря у сільській місцевості сприяє формуванню правильної уяви студентів та лікарів-інтернів про майбутню роботу та дозволяє їм водночас перевірити та реалізувати набуті теоретичні знання й практичні навички.

Организация учебно-практических центров первичной медико-санитарной помощи как шаг к усовершенствованию подготовки семейных врачей Буковины

Л.П. Сидорчук, С.В. Билецкий, О.А. Петринич, С.И. Иващук, Т.В. Казанцева, Л.В. Мельничук, Л.В. Никифор, А.А. Соколенко, Л.Г. Крикливец, И.Г. Флюндра

В статье приведена информация об учебно-практических центрах первичной медико-санитарной помощи Буковинского государственного медицинского университета и особенностях проведения учебного процесса в данных условиях.

Ключевые слова: семейная медицина, семейный врач, учебно-практические центры первичной медико-санитарной помощи.

Organization of educational-practical centers of primary health care as a step to improve the training of family doctors at Bukovina

L.P. Sydorchuk, S.V. Biletsky, O.A. Petrinich, S.I. Ivashchuk, T.V. Kazantsev, L.V. Melnychuk, L.V. Nikifor, A.A. Sokolenko, L.G. Kriklivets, I.G. Flyundra

The information about educational-practical centers of primary health care of Bukovynian State Medical University and the specific characteristics of the educational process in these conditions were adduced.

Key words: family medicine, family doctor, educational-practical centers of primary health care.

Сведения об авторах

Сидорчук Лариса Петровна – кафедра семейной медицины Буковинского государственного медицинского университета, 58000, г. Черновцы, Театральная площадь, 2; тел.: (0372) 54-73-13. E-mail: lsydorchuk@ukr.net

Билецкий Семён Виссарионович – кафедра семейной медицины Буковинского государственного медицинского университета, 58000, г. Черновцы, Театральная площадь, 2; тел.: (0372) 54-73-13. E-mail: simmed@bsmu.edu.ua

Петринич Оксана Анатольевна – кафедра семейной медицины Буковинского государственного медицинского университета, 58000, г. Черновцы, Театральная площадь, 2; тел.: (0372) 54-73-13. E-mail: simmed@bsmu.edu.ua

Иващук Сергей Иванович – кафедра семейной медицины Буковинского государственного медицинского университета, 58000, г. Черновцы, Театральная площадь, 2; тел.: (0372) 54-73-13. E-mail: simmed@bsmu.edu.ua

Казанцева Татьяна Васильевна – кафедра семейной медицины Буковинского государственного медицинского университета, 58000, г. Черновцы, Театральная площадь, 2; тел.: (0372) 54-73-13. E-mail: simmed@bsmu.edu.ua

Мельничук Лариса Васильевна – кафедра семейной медицины Буковинского государственного медицинского университета, 58000, г. Черновцы, Театральная площадь, 2; тел.: (0372) 54-73-13. E-mail: simmed@bsmu.edu.ua

Никифор Ливия Васильевна – кафедра семейной медицины Буковинского государственного медицинского университета, 58000, г. Черновцы, Театральная площадь, 2; тел.: (0372) 54-73-13. E-mail: simmed@bsmu.edu.ua

Соколенко Алина Андреевна – кафедра семейной медицины Буковинского государственного медицинского университета, 58000, г. Черновцы, Театральная площадь, 2; тел.: (0372) 54-73-13. E-mail: alina_sokolenko@ukr.net

Крикливец Любовь Григорьевна – отдел развития и контроля качества медицинской помощи населению департамента здравоохранения и защиты населения Черновицкой областной госадминистрации, 58010, ул. Грушевского, 1, г. Черновцы, тел.: (0372)547313. E-mail: simmed@bsmu.edu.ua

Флюндра Ирина Георгиевна – амбулатория общей практики – семейной медицины, кафедра семейной медицины Буковинского государственного медицинского университета, 58000, Театральная площадь, 2, г. Черновцы; тел.: (0372)547313. E-mail: simmed@bsmu.edu.ua

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Навчально-практичні центри первинної медико-санітарної допомоги – нова форма підготовки сімейних лікарів / Л.Я. Ковальчук, В.Б. Гоцинський, Л.С. Бабінець [та ін.] // Сімейна медицина. – 2010. – № 3. – С. 23–24.
2. Удосконалення процесу підготовки лікарів загальної практики-сімейної медицини на додипломному рівні / В.Б. Гоцинський, Л.С. Бабінець, Є.М. Стародуб [та ін.] // Медична освіта. – 2012. – № 3 (додаток). – С. 41–43.

Статья поступила в редакцию 5.12.2014